

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi romai kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombat. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévr: 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Ugy a Lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés“ szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Egy igazán kellő szó a maga idején.

Ismeretes már t. olvasóink előtt, hogy a Szt.-István-Társulat, mely az újabb időben fölpezsdült katolikus mozgalomnak fókuszává lőn kiszemelve, magasztos feladatának azáltal is kívánt megfelelni, hogy a felburjánzott erkölcsrontó ponyvairodalmi termékek ellensúlyozása s legalább a kath. nép és ifjuság kezéből való kiszorítása céljából jó irányu, észt művelő s szivet és lelket nemesítő nép- és ifjúsági iratokat bocsátott ki.

Arról is volt már lapunkban szó, hogy a népiratkák nem részesültek azon felkarolásban, mely Magyarország 10 - 11 millió katolikus lakosságához méltó lett volna; miért is a kath. sajtónak, élén a lelkesen kezdeményező „Magyar Állam“-mal, kellett ezen ügy érdekében szavát fölemelnie, minek kedvező eredménye az lőn, hogy ma csak a nevezett lap buzgó szerkesztősége révén megrendelt példányok száma nemsokára 25,000, mi a Sz.-I.-T. utóbbi vál. gyűlésén kimutatott 50,000 példánynya legyűtt 75,000-et tesz ki.

Szép szám ez mindenesetre, mely napról-napra folyton tetemesen gyarapodik.

De való igaz az is, hogy az így fölpezsdített mozgalom által a Sz.-I.-T. népiratkái és ifjúsági olvasmányainak csakis jelen s nem egyszermind jövő sorsán van segítve. Mert a százával és ezrével folyó megrendelések csak az eddig megjelent 4 népiratka sorsáról ígérnek gondoskodást, de a jövőben megjelenendők sorsa iránt nem nyújtanak kellő garanciát. Nem, még azon szervezkedési szárnypróbálgatások sem, melyekről egy-két buzgó és tevékeny fölkarolója az ügynek a „M. Á.“ hasábjain, mint talán célravezető eszközökről szólott.

S miért nem?

Megfelel ezen nagyon fontos kérdésre a „Religió“ tudós szerkesztője, midőn lapja mult évi 48. számában ezen ügyről irván így szól: „Mert a népiratkák és ifjúsági olvasmányok terjesztésének ügye

nincs szervezve, csak magyarosan szalmatűz módjára, fellobogtatva.“

S t. kollegánknak teljesen igaza van; miért is ha azt akarjuk, hogy a megindult szép mozgalom, egy-két éle:revaló akció után, be ne állítson s mint egy lejárt automat fel ne mondja a további szolgálatot: úgy a népiratkák és ifjúsági olvasmányok ügyét az állandóság minden kellékeivel felruhizni, egyszóval: szervezni kell.

De hogyan?

Talpraesett indítványt találunk erre nézve t. lap-társunk idézett cikkében melyetmi teljesen magunkévá teszünk s a mely így szól:

„Mindenekelőtt határozza meg a Sz.-I.-T., hogy hány darab népiratot és hány ifjúsági olvasmányt fog kiadni évenként. Megmondhatatlan számú iratok pénzben meghatározhatatlan összeget képviselnek. Határozatlan összegre pedig előfizetők karát szervezni igen bajos.

Mondja ki tehát például a társulat, hogy évenként kiad 12 vagy 24 népiratot és legalább 4 ifjúsági olvasmányt. Azoknak az ára 3 krajával 36 kr-ra, illetőleg 72 kr-ra, — épp annyi mint a Sz.-L.-T. tagsági díja, — emezké péld. 25 kr-ra 1 irtra tehető. A népiratkákra nézve talán úgy lehetne intézkedni, hogy a 24 füzet két sorozatból álljon. egy-egy sorozat 12 havi füzettel, és pedig úgy, hogy a két sorozatból egyre is lehessen előfizetőnek beállni. Így a kinek sok az évi 72, és a havi 6 krajczár. talán nem lesz sok a havi 3 és az évi 36 kr. A ki tehetősebb, megszerzi mind a két sorozatot; a ki szegényebb havonként kap 1 füzetet 3 kr-ért.

Eképp világosan, szabatosan és ujjon kiolvashatólag szemé elé lehetővé állítani a népnek, hogy mit ad a Szt.-István-Társulat és mennyiért: könnyen lehet majd minden hitközségben a népiratkák terjesztésének ügyét szilárd és állandó szervezetbe önteni.

Ugyanez állván az ifjúsági olvasmányok számára, minőségének és árának tüzetes meghatározása iránt; az illető olvasmányok műveltségi fokának meg-

felelő minden kath. tanintézetben játék lesz szintén szervezni lelkes tanerőinknek a Sz.-I.-T. ifjúsági iratainak ifju olvasóközönségét.“

Itt azonban még nem lehet megállapodni, mert mulhatlanul el kell döntení a kérdést: micsoda viszonyban lesznek ezek a hitközségek- és tanodánként szervezett és az illető szent-István-társulati megbízott által évről-évre gondozott kis olvasó közönségek magával a Sz.-I.-T. plenumával, illetőleg szervezetével?

Mire nézve a „Religio“ i. t. szerkesztője megvita tandó eszme gyanánt a következő két kérdést veti föl:

„a) Nem lenne-e jobb, ha a Sz. I.-T. kimon-daná, hogy hatáskörének s egész létalapjának mélyítése s kiszélesítése végett, az egyházmegyék-, városok-, hitközségeinkint, illetőleg tanintézetekint minden-telét összegyűjtött és állandó előfizetőként szervezett megrendelőit az általa évenként meghatározott számban s meghatározott áron kiadandó népies, illetőleg ifjúsági iratoknak — a társulat az ő alapító, rendes és író tagjai mellé előfizető tagok címén kebelébe és szervezetébe fölveszi. Mit érne el ez által a Sz.-I.-T.? Azt, hogy a kath. nép, és a kath. ifjúság, magát a Sz.-I.-T. tagjának érezvén, kath. önértetében óriásilag növekednék s a zsenge ifjúság, ha korán élvezetnek és dicsőségének megtanulná tartani a Sz.-I.-T. tagjának lehetni: serdültebb és téríi korában a rendes tagok sorából tömegesen s lelkesedéssel támogatná a társulat magasztos céljait.

b) Hogy országszerte minden egyházmegyében, ha lehet minden hitközségben, minden kath. tanintézetben, összeirathassanak és szervezethessének a Sz.-I.-T.-nak imént jelzett előfizető tagjai (36, illetőleg 72 krral a népiratokra, 1 frttal az ifjúsági olvasmányokra) nem lenne-e jó, ha a Sz.-I.-T. éppen úgy, mint a Szent-László-Társulat f. hó 7-én tartott zárt közülésében elhatározta, a nm. püspöki karnál székhelyi igazgatók, azaz egyházmegyei kath. egyleti szervezők és vezérek beállítása iránt esedeznék; a kath. fi- és leány-tanintézetek igazgatóságaihoz, illetőleg hittanáraihoz pedig azzal a kéréssel fordulna, hogy hatásuk körében a társulat által kiadandó ifjúsági iratok számára előfizetőket gyűjteni, azokat előfizető tagokul a Sz.-I.-T.-nak bejelenteni, együtt tartani és vezetni sziveskedjenek?

Mert csak így vélem én a Sz.-I.-T. létalapjának mélyítését és kiszélesítését — állandó sikerrel, legjobban megvalósíthatni.“

Mi az itt megpendített eszméket melegen ajál-ljuk az intéző körök b. figyelmébe s a derék indítványozóval kívánjuk, hogy „szálljon le azokra az Isten áldása!“

Az országos kath. tanitói segélyalap.

Az országos kath. tanitói segélyalap célját: a ren-des tagok gyermekeinek ösztöndíjakat nyújtani, özvegyeik, árváik s esetleg nagykoru utódaikat gyámpénzekben részesíteni, az elnyomorodott, szegény sorsu, elemi csapások által rendkívüileg sújtott rendes tagokat gyámolítani, segíteni — mindnyájan ismerjük.

Főlemelő a cél, de még mindig lesújtó ama közöny, melyet a kath. társadalom igen jelentékeny részénél ez alappal szemben tapasztalunk. S vajjon miben rejlik e közönynek az oka?

Nekem úgy tetszik, hogy ama 20 ezer forint, mely-lyel a magyarhoni nméltóságú püspöki kar páratlan ál-dozaatkészsége az orsz. kath. tanitói segélyalapot meg-teremtette, előttünk, kitholikusok előtt úgy tűnik föl, mintha nekünk már e téren senmi tenni valónk sem maradt volna. Pedig ama 20 ezer forint nem azt teszi, hogy az már Magyarhonnak oly sok szegény kath. tani-tója részére a keserűségek napjait megédesíthetné, a nyu-galom napjait elviselhetőkké tehetné. Bizony elenyésző csekélység az ama szűkölködőkkel szemben, kik majdan az alap felé nyujtanadják esdő karjaikat; a tanitói özve-gyek és árvák ama sokaságával szemben, kiket úgy er-kölcsileg, mint anyagilag csakis ez alap menthetne meg a bukás örvényétől.

S ha ez így van, szabad-e a kath. társadalomnak ez alappal szemben továbbra is tétlenségre kárhozatni ma-gát? . . . Szabad-e nekünk kath. tanítóknak egyetlenegy alkalmat is elmulasztanunk, mellyel a segélyalapot gyara-píthatjuk? . . .

Volt alkalmam a segélyalap gyarapításának eszközeit, úgy nagyjában, e becses lapok 1884. évi 45-ik számában fölsorolni, most még valamit.

Még a legkisebb községnek is van egy néhány tag-ból álló intelligentiája. Ezeknek társas összejöveleteik, melyekből a plebános és tanító nem igen szokott hiá-nyozni, igen jó alkalmul szolgálnak ezek arra, hogy a társa-ságot az alap céljáról fölvilágosítsuk. A jó humor bizo-nyára nem fog késmi az alap gyarapítására pár fillért összeadni.

S hogy a segélyalap eszméje meg a kunyhó lakóit se hagyja érintetlenül, tartsunk fölolvásokat ifjaknak, öregeknek egyaránt az alap céljáról. Világosítsuk föl a népet, hogy a ki az alap céljaira bármily csekélységet is áldoz, az egyenesen saját gyermekének szebb jövőjén munkál. Igen, mert minél gondatlanabb a tanító élete, minél erősebb egy szebb jövődöbe vetett reménye, hite, annál nagyobb kedvvel végzi magasztos hivatását, annál áldásosabb gyümölcsöket termend katolikus szellemtől áthatott nevelői működése.

Tudom jól, hogy a tanítóknak minden ilynemű törek-véseiben első sorban is annak a támogatására van szük-sége, kivel az Úr szölőjében együtt munkál! A magyar klérus már is szép jelét adta ez irányban is ügyünk iránti érdeklődésének, azt azonban méltán elvárhatja tölünk, hogy a sült galambot ne várjuk szájunkba repülni.

Sokan azt hiszik a tanitók közöl, hogy kötelességeik-nek teljesen eleget tettek, ha az alap tagjaiul magukat beiratták. Ez csak kötelességeink legelseje, folytatása tár-sadalmi uton következik. Az országos felekezetenküli árvaház szépen diszlo épülete, mely már is oly sok tani-tói árvát fogadott be, nagyobb részben a magyar társa-dalom zsebében épült föl. A mi segélyalapunkat is a kath. társadalom útján juttathatjuk virágzásra. A jövő katolikus társadalmának jólléte, boldogsága a mi kezünkbe, igen

a kath. tanítók kezébe van letéve, méltán elvárhatjuk tehát a katolikus társadalomtól, hogy e nagyhorderejű törekvéseinkben nekünk anyagi gondoktól ment életet: tehát zavartalan elmét s mindig derült kedélyt biztosítson.

Sp. J.

Pótindítvány a kepe megváltásának tárgyában.

A „Közművelődés“-ben f. év január 8-án megjelent indítványt helvesselvén, ezt részemről így egészíteném ki:

I. Minden hitközségben ejtessék meg pontosan, az utolsó 25 év alatt átlagban véve mennyit tett ki mostani pénzértékben az egyes hitközségekben a kepe, a pap, a tanító és kántor számára.

II. Ez lelkiismeretesen kiszámítatván, váltsa meg minden hitközség a képét, s pedig ily módon:

a) vegyen a hitközség Ugron Gábor ur terve szerint kölcsönt fel, mely akképen szolgáljon a kepe megváltására, hogy

b) abból a pap, tanító és kántor javadalmazására az I. pont szerint megállapított átlagos kepe értékének megfelelő földbirtokot vegyen.*)

De tekintve,

III. hogy az így szerzett földbirtok ennek hasznélvezőire nézve több költséggel — adó, beruházás, munka, cselédség — járna mint jelenleg, mivel a kepe után kevesebb teher (csak sok kellemetlenség) viselendő: vétesék ezen körülmény a földbirtok mennyiségének meghatározásánál igazságosan számításba; és tekintettel arra is, hogy

IV. az egyes hitközségek idővel népességökben növekedhetnek, mi által az érdekeltek, ha a mostani keperendszer megmaradna, több képében is részesülnének: adassék a fennebb**) meghatározott birtokmennyiséghez még egy oly terület, mely annak 25 %-val egyenlő.

A jövedelemnek ezen szaporítását különben a mostani viszonyok is indokolják.

Igaz ugyan, hogy azon terv szerint minden eddigi kepeszedő földbirtokossá változnék át, és az illetőkre nézve a földművelés nehézséggel járna; de ezen nehézség csak látszólagos, mert minden pap- és tanítójelölt már előkészületi éveiben szerezhette magának annyi tapasztalatot, mennyi a földművelésre szükséges, mely ismereteket a praxis kibővitene, kiegészítene.

A nyári szünidő alatt tanfolyamot is lehetne alkalmas helyen nyitni, ahol az érdekeltek a szükséges tudnivalókat könnyen elsajátíthatnák.

A népre kitünő hatással volna, ha papját, tanítóját, kántorát látná, miképen szorgoskodnak a földművelésében; sőt a nevezettek minta-gazdakul szolgálhatnának a népnek-mely azoktól a mezői gazdaság előnyesebb kezelését eltanulhatná.

Hozzá veendő végül az erkölcsi hatás is, mert a nép tapasztalván, hogy azok, kik közte a szellemi munkával az anyagiakban kifejtett összekapcsolják, a munkát tényleg becsülik, maga is jobban megszeretné a munkát stb.

*) A hitközség határán.

**) E. III. pont.

Egyébiránt hön óhajtom, hogy a kepeszedők epe-szerű élete minél hamarabb jobbra forduljon; mégérdemli ezt a papság, a tanító-kar, meg maga a nép is.

Maksai K. Gy.

T Á R C Z A.

A virág, a melyet adtál . . .

A VIRÁG, A MELYET ADTÁL,
MULANDÓBB VOLT A HARMATNÁL,
MERT EZ CSAKIS NAFFAL VÉSZ EL,
JÖNKRE TETTE AZT AZ ÉJVEL.

A VIRÁG A MELYET ADTÁL,
HÜTLENEBB VOLT A HARMATNÁL,
MOLOTT ÉN A LEVELEKBEN
CSAK HŰSÉGET SEJNDITTEM.

HOGY ÉLETÉT LE NE JÁRJA,
VIZBE TETTEM ÉJSZAKÁRA,
DE MI HASZNA, VIRRADATRA
JEVELEIT ELHULLATTA.

SZEGÉNY VIRÁG FURCSA SORSA
SZAKADATLAN CSAK AZT MONDJA:
HOGY AZ ÉLET VILÁGÁRA
HAMAR HULL A SIR HOMÁLYA . . .

BODÓ ADÁM.

Az én Normandiám.

(Beranger után franciaiból.)

Ha dús remény közt ujjá lett minden,
A tél tőlünk távolra elszállott,
A frankhoni szép és fénylő égen
A nap mosolygva ismét felragyog;
Ha felvirult a vig természet már
S a fecske régi hazájába tér:
Normandiám lelkem ölelni vágy
Te föld! hol megmozdult bennem a vér.

Helvét virányt s mezőt láttam
A kies házakat és jéghegyét;
Néztem a szende fényt Olaszthonban
S futó gondolái közt Velenczét;
S ha ajkam üdvhangra nyilva szólott:
Nincs oly haza — sugá büszkén szívem —
Mely normandinál lásson szebb napot,
Mely fényt és életet adott nekem.

Ha már éltünk azon kora megjött,
 Midőn széjjel foszlik az ábránd mind
 S nem lát lelkünk semmit maga előtt
 S csak emlékünknék szép viránya int;
 Ha elvesztém műzám ölelését
 S szerelmemmel együtt némul a lant:
 Normándiám viszont látlak ismét,
 Hol a szívem először megdobbant.

G. I

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Tarlózatok az erdélyi egyháztörténelem terén.

I. Szabó Károly, jeles történetírónk az általa kiadott „Székely Oklevéltár“ I. köt. 313. lapján a székely nemzet Agyagfalván 1506-ban tartott közgyűlése végzéseiben előforduló ezen szavakra: „A z Urunk születésinek négy idejének ötödik napján“, e megjegyzést teszi: „Bizonyosnak tartom, hogy itt az eredeti szövegben feria quinta Quatuor temporum állott: mint-hogy azonban a teljességgel nem szabatos magyar fordításból nem tudjuk, hogy a négy kántorböjt közül melyikről van szó, ezen székely közgyűlés napját meg nem határozhatjuk.“

Igénytelen véleményem szerint az idézett szavakból a gyűlés napját igen is meghatározhatni. Tudjuk ugyanis, hogy a négy kántorböjt elseje — vagy is a tavaszi — böjt első vasárnapja utáni héten van, másodika — vagy is a nyári — pünkösdi hetében, harmadika, t. i. az őszi, kereszt felmagasztaltatás, azaz: szept. 14-ke utáni héten, az utolsó pedig karácson előtt a Lucza napját követő héten van. Minthogy a végzések szövege azt mondja, hogy a gyűlés „Urunk születésének négy idejének ötödik napján“ tartatott, azt hiszem, hogy itt a karácson előtti kántorböjtről van a szó, melynek három napja 1506-ban decz. 16. 18. és 19. napjára esett; a gyűlés tehát decz. 17-én tartott.

II. Hasonló módon meghatározhatni azon az idézett „Oklevéltár“ 78. lapján olvasható levél keltének napját, melyben Gergely a szörényi és havasalföldi püspök bizonyítja, hogy 1382-ben a kimpolungi kolostor egyházában az azon kolostor guárdiánja által neki bemutatott Köröspataki Jánost, Bálint fiát, subdiaconusnak szentelte fel. A bizonyítvány ide vonatkozó része ugyanis így szól: „Anno domini M.CCC.LXXXII. in die quatuor temporum, quo cantatur officium: Intret, ex permissione divine pietatis . . . sacros clericorum ordines celebrassemus, Johannem Clericum filium Valentini de Korospatac . . . ad ordinem subdiaconatus digne duximus promovendum . . . Datum die, loco et anno prenotatis.“

A fölszentelés tehát történt és a levél kelt azon a kántorböjti napon, melyen az „Intret“ kezdetű istenitisztelet tartatik. Ez pedig a tavaszi kántorböjt harmadik vagy is szombat napja, melyen a szentmise a 87. ik zsol-tár „Intret“ kezdetű versével kezdődik s a mely 1382-ben márczius hó 1-re esett.

III. A „Székely Oklevéltár“ I. köt. 293. és 294. lapján olvasható VI. Sándor pápa azon 1499-ki decz. 30-án kelt breveje, melyben Pétert, Lörincz fiát, és Imrét, Kolos fiát, az Orbai széki Szent-Imre templomában a Szűz Mária oltárához épített kápolna kegyuraságában megerősíti. Szól pedig e breve idevonatkozó része így: „Exhibita siquidem nobis nuper pro parte vestra peticio continet, quod vos, qui veri patroni cuiusdam perpetue capelle ad Altare beate Marie virginis siti in parochiali ecclesia Sancti Emerici in Sede Orbaj Albensis Transsylvane diocesis, nec non in pacifica possessione vel quasi iuris patronatus et presentandi personas ydoneas ad Cappellariam hujusmodi, cum pro tempore vacat, esse dinoscimini, illud a nobis apostolico petijstis munimine roborari.“ Erre Szabó Károly a következő megjegyzést teszi: „Szent Imre nevű helység egész Háromszéken, annyival inkább Orbai széken ma nem létezik. Ott találjuk azonban Orbai-ban Imecsfalva helységet, melyet hajlandó vagyok a kérdéses Szent-Imrével egynek tartani s az Imecs személynevet a latin Emericus-sal azonosítani.“

Erre a megjegyzésre két ellenészrevetelem van: 1) az a kápolna, melyről a pápai okmány szól, nem az imecsfalvi, hanem a gelenczei templomban lehetett, melynek sz. Imre a védszentje. A pápai breve nem is helységet, hanem parochialis templomot mond, melyben a Szűz Mária oltárához volt a perpetua capella építve. Egyébiránt úgy hiszem, hogy az idézett szövegben siti helyett sitis olvasandó.

A mi 2) Imecsfalvának Emericus-sal való azonosítását illeti, az imecsfalvi templomnak nem sz. Imre, hanem a Boldogságos Szűz a védszentje; a miért inkább Imecs Jakó véleményéhez hajlom, ki az Imecs szót a Gyuleféhérvári Füzetek I. köt. 54. lapján Eumedzur szóból származtatja, erre egyik érvét a magyar nyelv azon tulajdonságából merítvén, mely szerint, mint például e szóban ismer, ösmer, esmer, a hangzókat változtatni szokta, minek folytán Eumedzsből: Onecs, Emecs és Imecs származott.

Veszely Károly.

— **Jótekonyság és hála.** Jézus szent születése öröm ünnepeinek megülése alkalmából mindig sok jóte-mények fakadnak ki és áradnak szét a ker. világban.

A lapok telvék a karácsonyfák áldásairól s az általa keltett hálás örömeiről. Muzam is óhajtottam volna szegénysorsu hiveim jótanuló gyermekeit a karácsonyfa örömeiben részesíteni, de hiába! szűk anyagi körülményeim ezt tehetni nem engedték; más karácsonyfa mi-képeni beszerzéséről elmélkedtem. Ugyanis egyházunk ámbár 107. év óta áll fönn, mint parochia, még sem birt egy csillárra szert tenni, mely az adventi és karácsonyi szent időkben sötétes templomát az isteni tisztelet alatt bevilágítsa s a hiveket ájtatosságra buzdítsa. Mintha gyászolta volna e kis egyház a reformáció előtti vallásos időket, melyben itt valaha diszes templom virágzott; mintha szomorkodott volna a 48-ki szabadságharcz alatt történt kirabolatása és papjának agyonlövétése felett . . . az oltáron égő 6. szál gyertya nem birta eloszlatni benne a sötétséget.

Itt létem 12 év leforgása alatt sok szükségei lették ugyan fedezve e kis egyháznak — részint kegyelmes Fő-

pásztoraim, részint egyesek kegyes adományaiból, de az említettem tárgyra még eddig nem jutott ki.

S ime! a jó Isten ebbeli óhajomat is teljesedésbe mehetni engedte az által, hogy az egri érseki megye érdemdús főpapjai, kikhez az egyháztanácsal kérelmeztem, gazdag adományaik által képessé tettek egy díszes csillár beszerezhetésére. Így: méltóságos és főtisztelendő szakállosfalvi Lengyel Miklós vál. Püspök és Erseki helynök ur 30, nagys. és ftdő. Pánthy Endre székesegyházi kanonok ur 25, főtisztelendő Jusztus József alattányi plébános és Esperes ur 5 frtot; nagys. és ftd. Györgyényi Ignác kanonok ur 5 frt. összesen: 65 frtot osztr. értben; főtisztelendő Weiss József segesvári plébános ur pedig az egyháztanács beleegyezésével egy viseltes, de még nálunk sokáig használható és elég díszes oltárszámolyára való szőnyeget voltak kegyesek karácsonyi ajándéku az Urháznak ékítésére, Isten nagyobb dicsőségére, a hivek örömére, ajtatosságának ébresztésére fölajánlani. Így majd a mi karácsonyfánk is — reméljük, ha Isten édes hazánkat belviszalyoktól megóvja, — sok időig fog világítani előttünk, hogy még a késő nemzedék is dissérhesse a született Megváltót és áldhassa jötevőinket. Most pedig az egyház hivei és magam nevében a nyilvánosság előtt is hálás köszönemet ismételem, nagy jótévő főpépjainknak az Ur áldja meg fölszentelt kezeiket, hogy sok ily örömet szerezzve — érdemkoszorujok a hála virágaival ékesítsék. Sárpaták, 1887. Január hó 6-án. Both Demeter, rom. kath. lelkész.

— **Nyilvános számadás.** A Dicső-Szent nártomban építendő templomra adakoztak: Nagys. és ft. Pisch Károly apát, szepesi kanonok 3 frt. Nagys. és ft. Hyross Mihály prépost, beszterczebányai kanonok 2 frt. Nagys. és ft. Janecsko János apát, szepesi kanonok 2 frt. Nagys. és ft. Landiger Antal prépost, szepesi kanonok 1 frt. Nagys. és ft. Machay József szepesi kanonok 1 frt. Főtisztelendő Binder András hittanár Szathmár 4 frt. Nagys. és ft. Répászky József apát, kassai kanonok 3 frt. Markovich Jakab főesperes, 2 frt. Ávédik plébános, 1 frt. Weiss József plébános, 1 frt. Özveggy Sárdi Albertné Sárpaták, 10 kr. Sárdi Katalin Sárpaták, 20 kr. Szabó Anna Sárpaták, 10 kr. Timár Antal Sárpaták, 10 kr. Albert József Sárpaták, 10 kr. Deák Mihály Sárpaták, 10 kr. Barabás Anna, Duruttya József, Muszka János: 10—10 kr. összesen 30 kr. Kovács Nándor, Sárdi József, Szabó János, Sárdi Péter: 10—10 kr. össz. 40 kr. Deák István és Kelbeára Nikolicza 10 kr. Id. Szabó Péter, Deák József, ifj. Szabó Péter: 10—10 kr. össz. 30 kr. Sárdi János: 20 kr., Sárdi Mihály: 10 kr. össz. 30 kr. A lelkész Sárpatákról 50 kr. Both Názár helyettes lelkész, 50 kr. Nagy Ignác, 50 kr. Násztury János, 30 kr. Márton Károly, Bartalis Lajos kt., 20—20 kr. össz. 40 kr. Nagys. és ft. Sponer József kánonok a váci ft. káptalan részéről, 10 frt. Nagys. és ft. Tarányi Ferencz prépost, veszprémi kanonok 5 frt. Nagys. és ft. Vogronics Antal apát, veszprémi kanonok 5 frt. Veszprémi főtisztelendő káptalan, 30 frt. Jung Cseke Lajos esperes, pléb. 10 frt. Szöcs János, 50 kr. Gergely Ferencz birtokos, 1 frt. Rieger Gottfrid, 1 frt. Zetelakán: Andrásy József plébános, 2 frt. Zetelakán: A Segédlelkész 1 frt. Zetelakán: Az „élő Rózsafüzér“ egylet, 1 frt. Zetelakán: A] hivektől, 1 frt. ifj. Lőrincz

Ferencz, Ráduly Lajos, Bodó Albert, Imre Károly, 50—50 kr. össz. 2 frt. Lövéte: Jakab Lajos plébános, 1 frt. Lövéte: „Rózsafüzér társulat“, 50 kr. Láiber Antal oroszhelyi plébános, 3 frt. Balogh Ferencz udv. szentkirályi lelkész, 1 frt. Orbán Károly kadicfalvi lelkész, 50 kr. Fazakas Pál udv. szenttamási lelkész, 50 kr. Rettegi József, 50 kr. Péterfy József szentléleki plébános, 1 frt. Fark Márton plébános, 1 frt. Bodó Ignác lelkész, 1 frt. Pálfalvi „Rózsafüzértársulat“, 2 frt 73 kr. Lakatos Gáspár községi tanító, 50 kr. Balás Antal korondi lelkész 1 frt. A korondi „Rózsafüzér-társulat“ Raiz Mózesné által 1 frt 60 kr. Szenkovics Márton korond, 50 kr. Szállási Márton, 50 kr. Pásztor György lelkész, Vitális Károly: 50—50 kr. össz. 1 frt. Kovács József etédi lelkész, 1 frt. Varga Ferencz székely-kereszturi lelkész 1 frt. Zetelakán: Tinnis András kereskedő, Péter Lászlóné, Sándor Jozéfa, Csiki Istvánné, Márton Ferencz, Sebestyén Mihály, ifj. Szabó István, Sebestyén János, Szabó Gergelyné, Biró Imre Péter, Falócs Ferencz, Sánduly Sándorné, Sebestyén Imréné, Boros L. György: egyenként 10—10 kr. össz. 1 frt 30 kr. Bilázs Róza Sz.-Udvarhely, 37 kr. Nagys. és ft. Berlicza Ferencz beszterczebányai nagy prépost kán. 4 frt. Nyitrai esperesi kerületből: Nécsey Endre esperes plébános 1 forint. Nyitrai Pelcsárszky Ananias adm. 1 frt. Nyitrai Gerháth Mihály pléb. 1 frt. Spányik József esp. pléb., Pográny 1 frt. Zelenay József plébános, Kolon 1 frt. Döller József pléb., Zsére 1 frt. Nagys- és ft. Prifach József apát, nagy prépost kán. Székesfehérvár 25 frt. Alsó temesi esperesi kerület: Kutányi Ferencz esp. plébános, 1 frt. Alsó temesi Stibrik István brestováci lelkész, 1 frt. Alsó temesi Hold Ádám, nadrági lelkész, 1 frt. Alsó temesi Vidovich Ignác ebendorfi plébános, 1 frt. Alsó temesi Faragó Károly plébános, Jerszegh 1 frt. Alsó aradi esperesi kerület: Szabados József pécskai pléb. esperes, 1 frt. Alsó aradi Muszkáláy János ujbánati plébános, 5 frt. Alsó aradi Jánosy Demjen aradi plébhely, 1 frt. Alsó aradi Pálya Mátyás gyoroki kinev. plébános 1 ft. krassói esperesi kerület Delin Ferencz rafniki lelk. 1 ft. Salay Fortunar József lupáki lelkész 1 frt. Brajjer Ferencz kloktocsi lelkész, 1 frt. Karácsonyi Károly krassovai esperes, 2 frt. Péller Pál lelki igazgató, Veszprém 1 frt. Szegedi esperesi kerület: Róza Ferencz esperes, plébános 1 frt. Orbán Jácint pleb. helyettes 1 frt. Ivánkovits János plébános, 1 frt. Bóka János Márton h. plébános, 1 frt. Varga Ferencz kisteleki római kath. plébános, 1 frt. Pinkavölgyi esperesi kerület: ft. Kántor György, cz. kanonok, pleb. 1 frt. Pinkavölgyi ft. Menyhárt Ferencz, plébános Pinka-Mindszent 1 frt. Pinkavölgyi Kornfeind Vince plébános Szent-Péterfa 1 frt. Pinkavölgyi Pávdi Gáspár, szentkuti plébános . frt. Pinkavölgyi Jáderni Mátyás, strémi plébános 1 frt. Vasvári esp. ker. ft. Ágoston József, Hajde István és Góry Antal 6 frt. Alsólendvai kerület: ft. Dirnbeck Ferencz, esp. pléb. 1 frt. Ft. Tóth László, káplán 1 frt. Ft. Wugrincsius Boldizsár, pleb. 1 frt. Föt. Sziszeky Márk, pleb. 1 frt. Föt. Schápi József 50 kr. Föt. Szalay István, pleb. 1 frt. Föt. Horváth József, káplán 1 frt. Föt. Nagy Károly 1 frt. Föt. Raiszár István, pleb. 1 frt. Föt. Jerger Ferencz, káplán 50 kr. Föt. Pokomándy Mihály 1 frt. Fötsági esp. kerület: Föt. Rátkovics Vendel, esp. pleb. Vízlendvár 1 frt. Szeredi Lajos föld. Iropócz

1 frt. Föt. Térdesy Márk, tissinai pleb. 1 frt. Kraiszar Sándor, frankóczi m. kir. postam. 1 frt. Verseczi esp. kerület: Föt. Gaál Imre, malenitzfalvai lelkész 1 frt. Ürményházi lelkész 50 kr. Föt. Michlbach, dettai helyettes lelkész 50 kr. Föt. Lászlóffy, offszeniczai plebános 1 frt. Föt. Omori lelkész és Krizsa Mihály, gattajai lelk. 50—50 összesen 1 frt. Föt. Stein Ferencz, möriczföldi lelkész 1 frt. Königsyadi lelkész: Föt. Mundukovits 50 kr. N. Zsámi lelkész 50 kr. N. Kikndai kerül: Föt. Lösschard Ferdinánd esperes-plebános 1 frt. Föt. Dr. Littahovszky Károly, prépost pleb. 1 frt. Föt. Hegedüs János, beodrai; föt Mihályffy Gyula, bocsári lelk. 50—50 kr., összesen 1 frt. Föt. Hoffmann János csokai lelk. 1 frt.

— **Bizalmas kérelem szent Ferencz III. rendjének vezetőihez** Nagyon tisztelendő Atyák! Magyarország katolikus millióinak lelkiüdvösségét az idők szomorú fordulata végveszélyvel fenyegeti. Nem szükséges kedvességek előtt az okokat feltárni, melyek ez állításunkat kézzelfoghatólag igazolják. Egy tekintet a mi zilált helyzetünkre, szemünk elé tárja a kétségbeejtő valóságot. Nekünk, kiket dicső Szent Alapítónk a nép megmentésére rendelt, első sorban szent kötelességünk kezünkbe ragadni minden befolyást, hogy az isteni Gondviselés művét szent Rendünk szellemében előmozdítsuk. Két magasztos cél lesz ez által elérve. Először: a vezetésünkre bízott lelkeknek százezrei új lelki erővel fogják munkálni üdvösségüket. Másodszor: dicső rendünknek régi fénye vissza száll reánk, szent Ferencz fiaira.

Nem is említjük, hogy az első szent céllal el lesz érve a népnek ragaszkodása, bizalma szent Rendünkhöz és e bizalommal és ragaszkodással az anyagi segítség is bővebb mértékben fogja házainkat fölkeresni: mert a hol a nép odaadást lát szent Ferencz fiaiban, ott nem fogja kimélni az ő filléreit azoktól, akik ujut erővel munkálják az ő lelki üdvösségét.

A második céllal pedig, vagyis szent Rendünk fényével viszatér a bizalom és szent lelkesedés az általunk nevelt nép fiaiba, hogy dicsőségüknek tartsák az elfeledett és sokak által gunynyal illetett szent Ferencz Rendjébe magukat új apostolokul felvételni és abban egész odaadással működni: de lelkesedést, új szellemet fog önteni ezen új szervezkedésünk szent Rendünk azon tagjaiba is, akik eddig nem állottak szent hivatásuk magaslatán; mert tagadhatlan, hogy közös akarattal megindított új működésünk és a népnek nyílt szelleme kényszeríteni fogja őket, hogy ők is az apostolkodás terébe lépjenek, ha nem akarják, hogy a jók tőlök elforduljanak, eltenségeinknek pedig gúnytárgyul szolgáljanak.

Most csak az a kérdés; hol kell a dolgot kezdenünk? Im itt a felelet. A tér már elő van készítve csak el kell foglalnunk. A „Legszentebb Rózsafüzér Királynéja“ című havi füzetek oly népszerűségnek örvendenek már eddig is, hogy a nép kapva kap az alkalmon, hogy a világ előtt is bemutassa ragaszkodását a Szűz Máriához, és soraközzék az „Elő Rózsafüzér“-be. Rövid másfél év alatt már százhatalvan helyen létesültek ezen áldásos egyletek, és nem lehet megindulás nélkül olvasni a füzet azon számtalan tudósításait, melyek a nép lelki újjászülését jelentik. To-

vább a nép legkedveltebb érzelmei, ugymint szent József a haldoklók véd-szentjének tisztelete és a purgatoriumbéli szegény lelkek segítése e füzetek lelkesítése folytán ezeket vont be a közös szent szövetségbe. A szent skapuláré társulat rendezése e füzetek által ismét ezeket nyert meg már eddig is a Mennyország utjára és a legszentebb Szűz tiszteletének: és ami talán a legfontosabb az ötven ezer példányban kézen forgó „Szent Család Kalendárium“ ott is lelkesedést teremtett, ahol eddig csak szunnyadó állapotokat lehetett látni. Mindezek az eszközök a jövőben is, mint bizton reméljük, fokozni fogják a nép lelki megújulását. Mindezek az eszközök azonban, bármily őríási eredményeket mutassanak is fel, még nem vonták be a katolikusok millióit a szent szövetségbe, mely a földi nyomorúságtól az égiekre, az örök üdvösségre irányozzák a nép egyetemének figyelmét. De meg fogja koronázni ez apostoli művet szent Ferencz alapítónk harmadik rendjének újjászervezése.

Ez pedig azért olyan fontos, mert már eddig is, lehet mondani a legnépszerűbb intézmény, mely a nép szívébe gyökeret vert. Ha ezt az intézményt új alapra fektetjük, melyet XIII. Leo pápa ő szentsége kijelölt és annyi bucsukegyelmekkel elhalmozott, Isten látható áldása fog leszállani arra a népre, melyben már ugyis ébredsz saját lelki üdvösségének szelleme. A nép lelkesedésének lángja új fényt fog deríteni szent Rendünkre is, és hódítani fog szent Rendünk ezen újja szervezéssel épen úgy, mint szent Ferencz alapítónk idejében meghódította a világot. Hogy pedig ezen dicső győzelmi ut meg legyen könnyítve kedves Testvérek! mindnyájatok részére, gondoskodva van arról, hogy a „Legszentebb Rózsafüzér királynéja“, mely eddig is hallatlan ocsóságánál és népies irányánál fogva mindinkább több tért hódít, akár havonként féliven, akár kéthónaponként egész iven mellékletet adjon szent Ferencz Rendjének újjászervezésére, mely mellékletből a nép mindent meg fog érteni amit tennie kell, hogy a szent Ferencz harmadik Rendjének új nagy bucsukegyelmeit elnyerhesse. És e füzet ezen újabb bővítése folytán is meg marad azon ocsó árral, vagyis évi egy torinttal.

Hogy pedig tájékozni tudjatok magatokat Nagyon tisztelendő Testvérek az iránt: miként kelljen közreműködnetek, hogy mindezeket a nagy célokat Isten dicsőségére, a boldogságos Szűz, Szent József és Szent alapítónk tiszteletére, a nép lelki üdvösségére, szent Rendünk fényének emelésére és így saját javunkra elérhessük: — ime csak ezeket kívánjuk tőletek: 1. hirdessétek, terjesztétek a nép közt azon lelkesítő szövegeteket, melyeket e füzetek folyton hangoztani fognak; 2. terjesszétek, ajánljátok a füzetet, mely mindent felkarol, ami a népnek kedves, és ami az ő testi és lelki javát előmozdítja; 3. ajánljátok nekünk oly buzgó szerzeteseket, akik e nagy apostoli mű előmozdítására szívesen vállalkoznak és az ügy folyásáról nekünk rövid tudósításokat beküldeni készek lesznek.

Csak ennyi az amit tőletek, Nagyon tisztelendő testvérek kívánunk. A többit élvegezzük. Hogy pedig magunkat tájékozni tudhassuk mily visszhangra talált bennetek e szövegünk, kérünk Titeket jelentsétek ki hozzájárulásotokat rövid levélben vagy levelező-lapon, melyet

állandóan Nt. Derbits Dezső atyához kérünk czimezni; és ha mint bizton remélünk vagy mindnyájan vagy legalább legnagyobbrészt kedvezőleg fogtok nyilatkozni, Isten, a szent Szűz, Szent József és Szent Ferencz alapítónk nevében megkezdjük az új működést.

E füzetek szerkesztője és kiadója, a ki egy maga küzd távol Boszniában az óriási munkával, biztosítani kívánja az apostoli művet azáltal, hogy szent Rendünk lelkes tábort szervezett, a ti kezeitekbe tegye le a nagy vállalatot, hogy ha ő be is hunyta szemét, biztosítva legyen a nagy vállalat szent Rendünk kezében, és folyton hirdesse, hogy Magyarország Szent Ferencz rendjének folyton növekedő lelkes buzgalma folytán amely dicső volt egykoron, midőn először utat tört magának milliók szívéhez, oly dicső és nagy legyen a jövőben, hogy századokon hirdethessék a megtérő bűnösök a földön és az üdvözültek az Égben, hogy Szent Ferencz Rendje Magyarországon, amely dicső volt a hajdankorban, midőn először bekopogtatott népünk szívéhez és kedves fogadtatásra talált, oly nagy és dicső leszen a jövőben, midőn Isten segítségével legyőzvént szent hitünk ellenségének armányait, eloszlatva saját kebelében minden egyenetlenséget, mit ellenségeink közénk dobhatnak, a nagy számadás óráján megdicsőülve láthassa tagjait a minden buzgalmat jutalmazó Isten ítélőszéke előtt. Kelt Nagy-Kanizsán, január hó 4-én 1887. Letlinger Kelemen, zárdafőnök. Tislerits Theodor, atya. Pichler Pál, atya. Dolmányos Emil, atya. Derbits Dezső, atya. Pländer Ödön, atya. P. Angelicus, Trappista, Szent Fer. III. rendjének tagja, a „Legszentebb Rózsafüzér Királynéja“ szerkesztője s kiadója.

I R O D A L O M.

— **A „Remény“** című kath. szépirodalmi képes hetilap második évfolyamának 2 ik (január 9.) füzete következő válogatott tartalommal jelent meg. „Két püspök“ (Dr. Schuster Konstantin és Bende Imre püspök arczképével), írta Csippék Ferencz. „Szeretet“ (költemény), írta Kolosy Elvira. „A megbűnhődött“ (beszély) írta Mészlaghy Ferencz. „Carriéren, írta Thewrewk István. „Festő ha volnék...“ (Költemény), írta Latkóczy Mihály. „Róma műemlékei“, írta Rézbányai János. „Az erdélyi cigizányokról“ (képekkel), írta Molnár Viktor. „Vörösmarty, Petőfi, Arany mint hazafias költők“, írta dr. Koltay Virgil (folytatás). „Az igazi“, (elbeszélés) írta Munkácsi Kálmán (folyt.). „Heti krónika“, dr. Krónikástól. Irodalom és művészet. Egyveleg. Rejtvények. Szerkesztői telephon. Hymen és gyszrovat. — Képei közül megemlítettök: „A mama gyönyörűsége“, Tessék vámot fizetni!“ és „Kolczvár“ — A „Remény“ előfizetési ára: Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Az előfizetési pénzek a kiadótulajdonos lakására (Budapest, IV. Ferenczikháza) küldendő.

— **Magyar nyelv és magyar zene,** — ez a két legdrágább kincse nemzetünknek. E kettő az, ami bennünk tulajdonkép nemzeti, ami magyar! De amíg nyelvünk ápolására és nyelvkincseink kutatására országos társulatok és folyóiratok léteznek, addig a nemzet összes dalainak egybegyűjtésével, tömeges és jutányos kiadásával kevesen és csekély eredménnyel foglalkoztak. Hogy

végre több kísérlet után létrejöhessen egy ily rég óhított egyetememes magyar népdalgyűjtemény: indított meg a „Magyar Dal-Album“. Kitzűött feladatának azonban ez csakis úgy felelhet meg, ha mindenki, bár csak egyetlenegy magyar dalt tudjon is, azt leírja és fenti folyóiratnak beküldi Győrbe. — Ily egyesek által beküldött dalokból áll az egész gyűjtemény, melynek hatodik folyamából most jelent meg a 3 ik füzet az 1041—1050. számú, következő dallamokkal: 1. Bort iszom én, még pedig jót. 2. Budát oh Hunnia. 3. Bujdosol árva legény. 4. Csak azt mondják a rádoczi leányok. 5. Csak egyszer voltam szívem nálad. 6. Csaplárosné galambom. 7. Darutollas kalapom. 8. De nehezen várom a nap kelését. 9. Drága gyöngyöm elváltunk hát örökre. 10. Drága kincsem, galambocskám. 11. Dudás dudál dombóvári csárdában. 12. Dudás, dudás, dudás volt az öregapám. 13. Egy-két pár csók nem a viág. 14. Ej de nem jó este késő a kapuba kiállni. 15. Elmehetsz drága madár. 16. Elmennék én katonának, csak kötéllal ne fognának. 17. Elment Mídi Pista. 18. Elszáradt a bodzafa. 19. Elszáradt a rózsafa. 20. Eltávozott kedves rózsám. — Előfizetéseket még mindig elfogad a kiadóhivatal, és pedig a hatodik folyam 1—10. füzetére: 1 frt 80 kr. 1—5. füzetére: 90 kr, egyes füzet ára 25 kr. Minden füzet bérmentve küldetik el. Előfizetéseket, valamint kéziratokat elfogad a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatala Győrött.

A NAPI ESEMÉNYEK KÖRÉBOL

— **Püspök urunk ő nmítsága** az erd. r. k. irod. társulat heti közlönyének, a „Közművelődésnek“ czéljaira a már több éven át folyósított 400 forint segélyt a jelen évre is kegyesen felajánlani s azonkívül a szegényebb sorsu papok és tanítók számára eddig 26 példányban járatott lapot ezen évben is megrendelni méltóztatott. Fogadjá ő Nagyméltósága ezen bőkezű kegyért fiui hódolattal párosult hálás köszönetünket! — A társulat nevében: az elnökség.

— **Szives tudomásul.** Átélvé és erős lélekkel legyőzve egy vidéki nyomdának minden mizériáit, Isten jóvoltából már ott állunk, hogy a főtiszt. Andrásy István apát-kanonok ur ő nagyságától, mint szerzőtől, az erd. rom. kath. irod. társulat kiadásában megjelenendő „Néhány szó“ stb. című munka már egy pár hét alatt a sajtó alól teljesen kikerülend. Miután pedig nevezett mű, az egyes gondolatokat elkülönítő csillagos beosztásnál fogva, számításunkat messze tulszárnyalva 12—14 nagy nyolczadretű, legfinomabb velin papírvra terjed, fővárosi eleganciával kiállítva; s miután eltekintve a mű belső becsértékétől s nem számítva a jelen munka érdekében a nyomdász által hozott áldozatokat, a mű minden egyes példánya nekünk 50 krba kerül: azért ezen diszes művet az eredetileg kiszabott 30 krért csak azoknak adhatjuk, kik azt már megrendelték, vagy még megjelenéseig, azaz folyó január hó 31-ig megrendelmi fogják; a jelzett határidőn túl ára 60 kr. leand, a mi, miként a t. megrende-

lők meglepetéssel fogják róla meggyőződni, ezen díszes művel szemben még mindig elenyészően csekély ár. — Az erd. rom. kath. irod. társulat választmányá.

— **A Pápa jubileuma.** Schiaffino bibornok a Szent-
 atya jubileuma ünnepélyeit előkészítő bizottság elnökéhez,
 Acquaderni levaghoz sz. imént e következő levelet intézte:
 „Különböző oldalról azon hír terjedését jelentik
 nekem, hogy a Szentatya pápi jubileuma ünnepének alkalmával szivesebben fogadná hívei gyermeki kegyeletének
 filléradományait, mint egyéb ajándékait. Nem tudom és
 nem is akarom e hírek forrását kutatni; de határozottan
 kívánom tudni azt, hogy azok a legkevésbé sem
 egyeznek meg a Szentatya gondolkodásával, vagy óhajával.
 Az ugyan tagadhatatlan, hogy az egyház szentséges feje,
 a szomorú körülmények folytán, a hívek segítségére nagy-
 von is rászorul; mindazáltal a jelzett esetben szivesen
 veszi az ajándékokat, melyek mindenkinek inkább szemébe
 ötlenek és ragyogó bizonyítékát adják a katolikusok
 lángoló szeretetének Krisztus helytartója iránt. Egyébiránt
 is méltó, sőt mondhatnám kötelességszerű, hogy a mű-
 vészetek, melyeknek a római Pápa mindenkor a leg-
 többet b. pártolói, a jubileum ünnepélyes alkalmával, a
 legdicőbb Pápa egyiké iránt, közreműködésükkel, hálás
 érzelmeknek és hódolatuknak kifejezést adjanak. Kérem
 nagyságos uraságodat, legyen szives e levellemnek lehető
 legnagyobb elterjedését eszközölni, hogy a világ katolikusait
 tévedésbe ne hozzák az alaptalan hírek s a bizottság
 működése, mely mindenféle oly kedvező fogadtatás-
 ban részesült, hő óhajunknak az egész világ várakozásá-
 nak megfeleljen. Megragadom ez alkalmat, hogy tisztele-
 temek és nagyrabecsülésémnek is ngod iránt kifejezést
 adjak. Kéz. szolgája Schiaffino D. P. M. Card., tisztb.
 elnök.

— **T. Iaptársaink** a „Reigió“ és „Papok Lapja“
 a jelen év elején is meleg hangú ajánlásban emlékeztek
 meg lapunkról; a veterán „Magyar Állam“ pedig szintén
 szives ajállat kíséretében előfizetési felhívásunkat egész
 terjedelmében közölte; fogadják ezen sziveségökért kolle-
 gialis kézsorításunkat.

— **A Szent-István-Társulat** kebelében megalakulandó magyar kath. irodalmi társulat alapjára ngsz és ft.
 Irsik Ferencz szatmármegyei apát — kanonok ur **10,000**
 frtot ajállott fel — Ugy hiszszük, ehez nem kell kommentár.
 Csak azt mondhatjuk: vivat sequens! — Egyszersmind örömmel
 hozzuk t. olvasóink tudomására, hogy nevezett társulat ügye
 ismét egy jelentékeny lépéssel haladt előre, amennyiben fm.
 Símor János bib. herczeg-primás ur ő emja magas leirata a
 szent István-társulati elnökség feliratára már leérkezett,
 melyben a bibornos főpap és nevezett társulati fővédnök azon
 vélemény, mely szerint a kath. irodalmi társaságnak, mint
 a Szt.-I.-T. kebelében szervezendő „tudományos és irodalmi
 osztálynak“ létesítése nagyon is óhajandó: teljesen magáévá teszi
 s helyeslöleg elfogadja.

Es most ide vonatkozólag is elmondhatjuk: „Roma locuta,
 causa finita“.

— **Egy újabb tudományos társulat érde-
 kében.** A mult év folyamán a püspöki székvárosban,
 Gyulafehérvárt több ügybuzgo férfiu közreműködése
 folytán, püspök urunk ő nméltóságának fővédnöksége és
 az alsófehérmegyei főispán ur ő mltága elnöklété alatt
 egy történelmi, természettudományi és régészeti társulat
 alakult, melynek alapszabályai már régebbi idő óta föl
 vannak terjesztve illetékes helyre meg erősítés végett.
 A társulat ideigl. választmányá fölhívását egy pár ezer
 példányban szintén már régebbi széküldötte melynek
 alapján már többen jelentkeztek tagokul. Mielőtt ezen
 társulatról bővebb fövilágosítást adhatnánk, addig is
 kiváló figyelmökbe ajálljuk t. olvasóinknak. Az egylet
 örökös alapítója, ki egyszersmindkorra 100 frtot, alapítója,
 ki 50 frtot, készpénzben vagy papirban egyszerre, vagy 10
 éven belül az egylet pénztárába fizet. Rendes tag évi 3
 frtot fizet s ez összeg lefizetésére magát négy évi időtartamra
 kötelezi. Tagok jelentkezhetnek akár a kiküldött gyűjtő-
 hívek révén, akár Reiner Zsigmond egyleti ideigl. titkárnál
 Gy.-fehérvárt. Az egylet tagjai a m. t. akadémia által
 kiadott s különben évi 5 frtba kerülő „Archeologiai
 Ertesítő“ ingyen fogják megkapni.

— **T. munkatársainkat** szives szeretettel kérjük,
 hogy b. cikkeiket tisztán, olvashatólag, az írásjelek pontos
 betartásával s a papirnak csakis egyik oldalára írva
 küldjék be, mert az ellenkező eljárás leirhatlan sok kellemetlenséget
 okoz a szerkesztőségnek, pedig hát azonkívül is akad elég baj.

— **A erd. rom. kath. irod. társ. pénztárába fizettek.**
 Jakab Lajos, elf. 1887-re 4 frt. Petres András, rtg. 1885-re 2 frt.
 Ninger Ignác, ptg. 1886-ra 5 frt. Simon József, rtg. 1886-ra 2 frt.
 Holló Kázmer, rtg. 1886-ra 2 frt. Jung-Cseke Lajos, ptg. 1886-ra 5 frt.
 László József, ptg. 1886-ra 5 frt. Mihály József, ptg. 1886-ra 5 frt.
 Balázs Ferencz, elf. 1886-ra 4 frt. Kovács L. Barnabás, elf. 1886-ra 4 frt.
 Kolozsvári kör, elf. 1886-ra 3 frt 60 kr. Brassay József, elf. 1886-ra 2 frt.
 Miklós Albert, rtg. 1886-ra 2 frt. Veress István, ptg. 1887-re 2 frt 50 kr.
 Schüller István, rtg. 1886-ra 2 frt. Szánthó Victor, rtg. 1886-ra 2 frt.
 Kaszler Ferencz, elf. 1887-re 2 frt. Butyka Sándor, rtg. 1886-ra 2 frt.
 ajándékképen 5 frt. Reiner Zsigmond, rtg. ajándékképen 25 frt.
 Simon Jenő, ptg. 1886-ra 5 frt. Jankó Antal, elf. 1886-ra 2 frt.
 Ávéd István, elf. 1886-ra 4 frt. Bándi Bernádin, elf. 1886-ra 2 frt.
 Philemon János, elf. 1886-ra 4 frt. Révay Károly, rtg. 1886-ra 2 frt.
 Forster János, elf. 1886-ra 1 frt. Karácson Márton, ptg. 1886-ra 5 frt.
 Lőrincz Ferencz, elf. 1885-re 4 frt. Száva Antal, ptg. 1886-ra 5 frt.
 Möller Ede, ptg. 1887-re 5 frt. Buzás Mihály, ptg. 1887-re 5 frt.
 Benkő Pál, ptg. 5 frt. Heinrich Ignác, ptg. 1887-re 5 frt.
 Balás Antal, rtg. 1886-ra 2 frt., 1887-re 2 frt. Kolombán Ágost, rtg. 1887-re 2 frt.
 Tompos Mátyás, elf. 1885-ra 3 frt, 1887-re 1 frt. Prokupek Sámuel, rtg. 1887-re 2 frt.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.

Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, Dr. SZUCHY BÉLA, STRAUBERT ÖDÖN, Dr. VERESS FERENCZ.

Nyomott a piisp. lyc. nyomda gyorsajtaján Gyulafehérvárt.